

Προσωπικά δεδομένα και διαβίβασή τους
Οδηγία 2016/680, Ν.4624/2019

Επιμέλεια:

Λάμπρος Σ.Τσόγκας

Αντισταγγελέας Εφετών Θράκης

Ο Γενικός Κανονισμός και η νέα Οδηγία

- Ο Γενικός Κανονισμός δεν εφαρμόζεται για επεξεργασία δεδομένων από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, της διερεύνησης, της ανίχνευσης ή της δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και της προστασίας της δημόσιας ασφάλειας. Εφαρμογή στις περιπτώσεις αυτές έχει η Οδηγία 2016/680. Η επεξεργασία των «ευαίσθητων» δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην Οδηγία υπόκειται σε αυστηρότερους περιορισμούς καθώς επιτρέπεται μόνο όταν είναι το απολύτως αναγκαίο μέσο με την επιφύλαξη των σχετικών εγγυήσεων του υποκειμένου των δεδομένων

Η πρόσβαση στα επίσημα έγγραφα

- Η οδηγία δεν επιδρά στο πλαίσιο της πρόσβασης του κοινού στα έγγραφα. Σύμφωνα με το κανονισμό ΕΕ 2016/679 τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που είναι ενσωματωμένα σε επίσημα έγγραφα που βρίσκονται σε αρχεία δημόσιας υπηρεσίας ή κάποιου ιδιωτικού φορέα και συνδέονται με την εκτέλεση δημοσίου συμφέροντος μπορούν να διαβιβάζονται με βάση το δίκαιο της Ένωσης ή του κράτους μέλους στο οποίο υπόκεινται η δημόσια αρχή και ο ιδιωτικός φορέας, ώστε να διασφαλίζεται η ισορροπία της πρόσβασης του κοινού στα έγγραφα με το δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Το ειδικό ζήτημα των cookies

Στο μέτρο που οι δημόσιες αρχές επεξεργάζονται τις πληροφορίες αυτές πρέπει να αναφερθεί ότι η αποθήκευση πληροφοριών ή η απόκτηση πρόσβασης σε ήδη αποθηκευμένες πληροφορίες στον τερματικό εξοπλισμό συνδρομητή ή χρήστη επιτρέπεται μόνο αν ο συγκεκριμένος συνδρομητής ή χρήστης έχει δώσει τη συγκατάθεσή του μετά από σαφή και εκτενή ενημέρωση. Η συγκατάθεση του συνδρομητή ή χρήστη μπορεί να δίδεται μέσω κατάλληλων ρυθμίσεων στο φυλλομετρητή ιστού ή μέσω άλλης εφαρμογής. Τα παραπάνω δεν εμποδίζουν την οποιαδήποτε τεχνικής φύσεως αποθήκευση ή πρόσβαση, αποκλειστικός σκοπός της οποίας είναι η διενέργεια της διαβίβασης μιας επικοινωνίας μέσω δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή η οποία είναι αναγκαία για την παροχή υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας, την οποία έχει ζητήσει ρητά ο χρήστης ή ο συνδρομητής.

ΚΡΑΤΗ ΚΑΙ INTERPOL

- Για την εκπλήρωση της αποστολής της, η Interpol λαμβάνει, αποθηκεύει και κυκλοφορεί δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, με σκοπό να παρέχει στις αρμόδιες αρχές συνδρομή κατά την πρόληψη και την καταπολέμηση της διεθνούς εγκληματικότητας. Ενδείκνυται, ως εκ τούτου, να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ της Ένωσης και της Interpol μέσω της προαγωγής της αποτελεσματικής ανταλλαγής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με παράλληλη εξασφάλιση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών που αφορούν την αυτόματη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Όποτε διαβιβάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα από την Ένωση προς την Interpol, και προς χώρες που έχουν ενταταλμένα μέλη στην Interpol, θα πρέπει να εφαρμόζεται η παρούσα οδηγία, ιδίως οι διατάξεις σχετικά με τις διεθνείς διαβιβάσεις.

2005/69/ΔΕΥ ΚΑΙ 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου

- Η οδηγία θα πρέπει να ισχύει με την επιφύλαξη των ειδικών κανόνων που καθορίζονται στην κοινή θέση 2005/69/ΔΕΥ του Συμβουλίου και στην απόφαση 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου.
- Στην τελευταία απόφαση προβλέπεται ότι οι καταχωρίσεις δεν μπορούν να διατηρηθούν στο SIS II για διάστημα μεγαλύτερο από το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την επίτευξη του σκοπού για τον οποίο εισήχθησαν. Κατά κανόνα, οι καταχωρίσεις προσώπων πρέπει να απαλείφονται από το SIS II εντός τριετίας. Οι καταχωρίσεις για αντικείμενα οι οποίες έχουν εισαχθεί με σκοπό το διακριτικό έλεγχο ή τον ειδικό έλεγχο θα πρέπει να διαγράφονται αυτομάτως από το SIS II μετά την πάροδο πενταετίας.

Η υπόθεση C 509/2019 Γερμανικού Δικαστηρίου με ερωτήματα προς το ΔΕΕ

- Με ερωτήματα προς το ΔΕΕ τονίζεται ότι το άρθρο 36 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 και το άρθρο 37 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 ρυθμίζουν μόνο την περίπτωση διαβίβασης δεδομένων στην Interpol. Η αντίστροφη περίπτωση διαβίβασης δεδομένων από την Interpol στα κράτη μέλη δεν ρυθμίζεται από την οδηγία (ΕΕ) 2016/680. Επομένως, η οδηγία (ΕΕ) 2016/680 περιέχει ένα κενό που πρέπει να αντιμετωπιστεί. Αν η Interpol, παρά την απαγόρευση διπλού κινδύνου, δεν απέχει από τη διαβίβαση των στοιχείων της κόκκινης ειδοποίησης σε όλα τα κράτη μέλη και δεν διασφαλίζει ότι τα δεδομένα διαγράφονται χωρίς καθυστέρηση, το αιτούν δικαστήριο έχει σοβαρές αμφιβολίες ως προς την αξιοπιστία βάσει της προστασίας δεδομένων της διεθνούς οργάνωσης «Interpol».

Στο χώρο της ΕΕ λειτουργούν συστήματα πληροφοριών όπως:

- Το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) με ευρύ φάσμα καταχωρίσεων σχετικά με πρόσωπα (απαγόρευση εισόδου ή παραμονής, ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, αγνοούμενοι, αρωγή σε δικαστική διαδικασία, διακριτικοί και ειδικοί έλεγχοι) και αντικείμενα (συμπεριλαμβανομένων των απολεσθέντων, των κλεμμένων και των ακυρωθέντων εγγράφων ταυτότητας ή ταξιδιωτικών εγγράφων) , το σύστημα Eurodac με τα δακτυλοσκοπικά δεδομένα αιτούντων άσυλο και υπηκόων τρίτων χωρών που έχουν διέλθει παράτυπα τα εξωτερικά σύνορα ή διαμένουν παράνομα σε κράτος μέλος και το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) με δεδομένα για τις θεωρήσεις βραχείας διαμονής.

Σημ. 26 Προϊμιο Οδηγίας

- Κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να είναι σύννομη, θεμιτή και διαφανής σε σχέση με τα φυσικά πρόσωπα τα οποία αφορά και να πραγματοποιείται μόνο για συγκεκριμένους σκοπούς που προβλέπονται από το νόμο. Η αρχή για την Προστασία των Δεδομένων καθαυτή δεν εμποδίζει τις αρχές επιβολής του νόμου να ασκούν δραστηριότητες όπως οι μυστικές έρευνες ή η βιντεοεπιτήρηση. Τέτοιες δραστηριότητες μπορούν να ασκούνται για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων, περιλαμβανομένων της προστασίας από απειλές κατά της δημόσιας ασφάλειας και της αποτροπής τους.

Η αρχή της θεμιτής επεξεργασίας

- Θα πρέπει να γνωστοποιούνται στα πρόσωπα οι κίνδυνοι, οι κανόνες, οι εγγυήσεις και τα δικαιώματα σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν, καθώς και ο τρόπος άσκησης των δικαιωμάτων τους σε σχέση με την επεξεργασία αυτή. Για το θέμα όμως της προβλεψιμότητας της επεξεργασίας προσωπικών πληροφοριών όπως οι παρακολουθήσεις των τηλεφωνικών συνομιλιών των υπόπτων στην περίπτωση αστυνομικής έρευνας το ΕΔΔΑ στην υπόθεση Zakharov v. Russia Application No. 47143/06 έκρινε ότι οι αρχές του κράτους μέλους δεν έχουν υποχρέωση ενημέρωσης του υπόπτου, αφού έτσι τούτος θα προσάρμοζε τη συμπεριφορά του ανάλογα. Όταν όμως γίνεται επεξεργασία σε βάρος του προσωπικών δεδομένων και διαβίβασής τους για να του αποδοθεί κατηγορία πρέπει να τηρηθεί η αρχή της θεμιτής επεξεργασίας με τα προαναφερθέντα χαρακτηριστικά της.

Άρθρο 32 Ν.4624/2019

- 1. Η υποχρέωση ενημέρωσης του υποκειμένου των δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 14 του ΓΚΠΔ δεν υφίσταται, όταν η παροχή των πληροφοριών:

α) στην περίπτωση δημόσιων φορέων:

αα) θα έθετε σε κίνδυνο την ορθή εκτέλεση των καθηκόντων του υπεύθυνου επεξεργασίας

ββ) θα έθετε σε κίνδυνο την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια ασφάλεια· και συνεπώς, το συμφέρον του υποκειμένου των δεδομένων για τη χορήγηση των πληροφοριών υποχωρεί,

β) στην περίπτωση ιδιωτικών φορέων:

αα) θα έβλαπτε τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων ή η επεξεργασία περιλαμβάνει δεδομένα Προσωπικού Χαρακτήρα από συμβάσεις που έχουν καταρτιστεί κατά το ιδιωτικό δίκαιο και αποσκοπεί στην πρόληψη ζημιών από την τέλεση ποινικών αδικημάτων, εκτός εάν το υποκείμενο των δεδομένων έχει υπέρτερο έννομο συμφέρον για την παροχή πληροφοριών· ή

ββ) ο αρμόδιος δημόσιος φορέας έχει προσδιορίσει στον υπεύθυνο επεξεργασίας, ότι η δημοσιοποίηση των δεδομένων θα έθετε σε κίνδυνο την εθνική άμυνα, την εθνική ασφάλεια και τη δημόσια ασφάλεια, στην περίπτωση της επεξεργασίας δεδομένων για σκοπούς επιβολής του νόμου, δεν απαιτείται προσδιορισμός σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο.

Σημείωση 29 στο προίμιο της οδηγίας

- Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να συλλέγονται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς εντός του πεδίου εφαρμογής της παρούσας οδηγίας και δεν θα πρέπει να υποβάλλονται σε επεξεργασία για σκοπούς μη συμβατούς με τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων, περιλαμβανομένων της προστασίας από απειλές κατά της δημόσιας ασφάλειας και της αποτροπής τους.
- Εάν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε επεξεργασία από τον ίδιο ή άλλον υπεύθυνο επεξεργασίας εντός του πεδίου εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, εκτός από αυτόν για τον οποίο έχουν συλλεγεί, η εν λόγω επεξεργασία θα πρέπει να είναι δυνατή υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω επεξεργασία επιτρέπεται και είναι αναγκαία και ανάλογη προς τον σκοπό αυτόν

Διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από κράτος μέλος σε τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς

- Σε περίπτωση διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από κράτος μέλος σε τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς, η εν λόγω διαβίβαση θα πρέπει να γίνεται, καταρχήν, μόνον έπειτα από προηγούμενη έγκριση του κράτους μέλους από το οποίο παρελήφθησαν τα δεδομένα. Προς το συμφέρον της συνεργασίας για την αποτελεσματική επιβολή του νόμου, όταν η φύση της απειλής για τη δημόσια ασφάλεια κράτους μέλους ή τρίτης χώρας ή για τα ουσιώδη συμφέροντα κράτους μέλους είναι τόσο άμεση ώστε να είναι αδύνατο να ληφθεί η προηγούμενη έγκριση εγκαίρως, η αρμόδια αρχή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να διαβιβάσει τα σχετικά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στη σχετική τρίτη χώρα ή διεθνή οργανισμό χωρίς την εν λόγω προηγούμενη έγκριση. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν ότι οι τυχόν ειδικοί όροι που αφορούν στη διαβίβαση θα πρέπει να γνωστοποιούνται στις τρίτες χώρες ή τους διεθνείς οργανισμούς.
- Οι περαιτέρω διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να υπόκεινται στην εκ των προτέρων έγκριση από την αρμόδια αρχή που πραγματοποίησε την αρχική διαβίβαση.

Η αρχή της ακρίβειας

- Επειδή στην επεξεργασία των προσωπικών πρέπει να εφαρμόζεται η αρχή της ακρίβειας, στις δικαστικές διαδικασίες πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι συχνά γίνονται δηλώσεις, οι οποίες περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα βασίζονται στην υποκειμενική αντίληψη φυσικών προσώπων και δεν είναι πάντα επαληθεύσιμες. Ως εκ τούτου, η απαίτηση της ακρίβειας δε θα πρέπει να αφορά στην ορθότητα της δήλωσης, αλλά απλώς στο γεγονός ότι πραγματοποιήθηκε μια συγκεκριμένη δήλωση για ένα προσωπικό δεδομένο.

Η υπόθεση C-1/2015

- Το Δικαστήριο στην υπόθεση C-1/2015 γνωμοδότησε ότι η συμφωνία, μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Καναδά, σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων που προέρχονται από τις καταστάσεις με τα ονόματα των επιβατών, δεν μπορεί να συναφθεί υπό την παρούσα μορφή της.
-
- Το Δικαστήριο τόνισε επίσης ότι και άλλες διατάξεις της σχεδιαζόμενης συμφωνίας δεν είναι συμβατές με τα θεμελιώδη δικαιώματα, εκτός και αν η συμφωνία τροποποιηθεί προκειμένου να καθορίζει με πληρέστερο και ακριβέστερο τρόπο τις επεμβάσεις στα δικαιώματα. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η συμφωνία θα πρέπει:
 - - να καθορίζει με πιο σαφή και ακριβή τρόπο ορισμένα από τα δεδομένα PNR που πρόκειται να διαβιβάζονται
 - - να προβλέπει ότι τα πρότυπα και κριτήρια που θα χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας των δεδομένων PNR θα είναι ειδικά και αξιόπιστα και ότι δεν θα ενέχουν διακρίσεις
 - - να προβλέπει ότι οι χρησιμοποιούμενες βάσεις δεδομένων θα περιορίζονται σε εκείνες των οποίων κάνει χρήση ο Καναδάς σχετικά με την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και των σοβαρών μορφών διεθνικού εγκλήματος·
 - - να προβλέπει ότι η κοινοποίηση των δεδομένων PNR από τις καναδικές αρχές στις δημόσιες αρχές χώρας εκτός ΕΕ επιτρέπεται μόνον εφόσον υφίσταται συμφωνία μεταξύ της Ένωσης και της χώρας αυτής ισοδύναμη της σχεδιαζόμενης συμφωνίας ή σχετική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής·
 - - να προβλέπει δικαίωμα ατομικής ενημέρωσης των επιβατών πτήσεων σε περίπτωση χρήσεως των δεδομένων PNR τα οποία τους αφορούν κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στον Καναδά και κατόπιν της αναχωρήσεώς τους από τη χώρα αυτή, καθώς και σε περίπτωση δημοσιοποιήσεως των δεδομένων αυτών σε άλλες αρχές ή σε ιδιώτες·
 - - να διασφαλίζει ότι η εποπτεία των κανόνων σχετικά με την προστασία των επιβατών πτήσεων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων τους PNR θα ασκείται από ανεξάρτητη ελεγκτική αρχή.

Υποθ. C-484/2014

- Στα πλαίσια της σχετικής διαφοράς το Δικαστήριο έκρινε ότι ο επιτηδευματίας που προσφέρει στο κοινό δωρεάν πρόσβαση σε δίκτυο Wi-Fi δεν υπέχει ευθύνη για προσβολή δικαιώματος του δημιουργού στην οποία προέβησαν οι χρήστες του δικτύου. Επισήμανε ωστόσο ότι ο επιτηδευματίας μπορεί να υποχρεωθεί από τα εθνικά δικαστήρια (και κατ' επέκταση από τους δικαιούχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας) να προστατεύσει το δίκτυό του με χρήση κωδικού ώστε να θέσει τέρμα στην προσβολή ή προς πρόληψή της.

Άρθρο 24παρ.1 Ν.4624/2019

- Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από δημόσιους φορείς για σκοπό διαφορετικό από αυτόν για τον οποίο έχουν συλλεχθεί, επιτρέπεται όταν η επεξεργασία αυτή είναι αναγκαία για την εκπλήρωση των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί και εφόσον είναι:
 - α) απαραίτητο να ελεγχθούν οι πληροφορίες που παρέχονται από το υποκείμενο των δεδομένων, διότι υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις ότι οι πληροφορίες αυτές είναι εσφαλμένες·
 - β) αναγκαία για την αποτροπή κινδύνων για την εθνική ασφάλεια, εθνική άμυνα ή δημόσια ασφάλεια ή για τη διασφάλιση φορολογικών και τελωνειακών εσόδων·
 - γ) αναγκαία για τη δίωξη ποινικών αδικημάτων·
 - δ) αναγκαία για την αποτροπή σοβαρής βλάβης στα δικαιώματα άλλου προσώπου·
 - ε) απαραίτητη για την παραγωγή των επίσημων στατιστικών

Παράγραφος 2 άρθρου 26 Ν. 4624/2019

- Οι δημόσιοι φορείς επιτρέπεται να διαβιβάζουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε ιδιωτικούς φορείς εφόσον:
 - α) η διαβίβαση είναι απαραίτητη για την εκτέλεση των καθηκόντων του φορέα που διαβιβάζει και πληρούνται περαιτέρω και οι προϋποθέσεις του άρθρου 24·
 - β) ο τρίτος στον οποίο διαβιβάζονται έχει έννομο συμφέρον να είναι σε γνώση της διαβίβασης και το υποκείμενο των δεδομένων δεν έχει έννομο συμφέρον να μην διαβιβασθούν τα δεδομένα που το αφορούν· ή
 - γ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων και ο τρίτος δεσμεύθηκε έναντι του δημόσιου φορέα που του διαβίβασε τα δεδομένα ότι θα τα επεξεργαστεί μόνο για τον σκοπό για τον οποίο διαβιβάσθηκαν. Η επεξεργασία για άλλους σκοπούς επιτρέπεται, εάν επιτρέπεται η διαβίβαση σύμφωνα με την παράγραφο 1 και ο φορέας διαβίβασης έχει παράσχει τη συγκατάθεσή του για τη διαβίβαση.

Αποσαφήνιση εννοιών για τη διαβίβαση

- «Αποδέκτης»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας, στα οποία κοινοποιούνται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, είτε πρόκειται για τρίτον είτε όχι. Ωστόσο, οι δημόσιες αρχές που ενδέχεται να λάβουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο συγκεκριμένης έρευνας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους δεν θεωρούνται ως αποδέκτες.
 - «Τρίτος»: οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή, υπηρεσία ή φορέας, με εξαίρεση το υποκείμενο των δεδομένων, τον υπεύθυνο επεξεργασίας, τον εκτελούντα την επεξεργασία και τα πρόσωπα τα οποία, υπό την άμεση εποπτεία του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία, είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

